

„Sloga“

izhaja vsak prvi in tretji četrtek meseca, ter velja po pošti prejemana, ali na dom pošiljana skupaj z

„Goriškim Vestnikom“

za vse leto gld. 1,80
 „ pol leta „ —,90
 „ četrť „ —,45
 Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina.
 Posamične številke po 6 kr., dobivajo se v Stolni, Semeniški in Šolski ulici.

Upravništvo in uredništvo: Morellijeva ulica, šte. 22.

SLOGA

„Sloga jabi — nesloga tlačit — torej složimo se!“

„Sloga“

prinaša oznanila na četrti strani od katerih se plača za štiritopno peti vrsto po 7 kr., če se jedenkrat tiskajo; po 6 kr. če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiskajo.

Za celoletne oglase po pogodbi.

Dopisi pošiljajo se uredništvu; reklamacije in naročnina upravništvu.

Nefrankovana pisma se zavrnejo.

Rokopisi se ne vračajo.

Našim naročnikom in prijateljem.

Neslovenski listi nikdar ne opominjajo svoje odjemnike, naj bi poravnali dolžno naročnino in sicer radi tega ne, ker ne pošiljajo lista nobenemu kdor ni plačal naprej. Edino pri slovenskih listih obstoji grda navada, da mnogi in mnogi naročniki prijemajo list, a da bi ga tudi plačali jim niti v glavo ne pade, nasledki te nemarnosti so trjatev in mejsebojne zamere. Vsak delavec je vreden svojega plačila, mislimo torej, da tudi urednik in tiskar, oba se trudita in mučita, da bi bolj ustregla naročnikom; ni tedaj odveč, ako tudi plačilo zahtevata. Pozivljamo zategadel one p.n. naročnike, koji so zaostali z naročnino, da jo poravnajo ne mudoma. Uvedli smo z današnjo številko neke spremembe v listu, katere bodemo z novim letom, ko bo izhajala „Sloga“ vsak teden, še pomnožili in dovršili tako gledé uredovanja, kakor gledé vsebine, da bo naš list uzor spretno uredovanega in v vsakem obziru zanimivega časopisa.

V veri je spas.

V prejšnjih vekih pokrivala je noč nezavednosti cel svet; narodi, zadušeni po svoji nevednosti i po robstvu, niti znali niso da živé. Vse pravice bile so v rokah kraljev, plemenitavev in visokih cerkvenih dostojanstvenikov. Oni so vpravljali državam, oni so bili lastniki zemlje, oni so bili jedini, ki so se mogli pečati z knjigami in vedami. Ves ostali narod bil je tužna raja, koja je živela le za to, da posluša svoje gospodarje, da obdeluje za njih zemljo ter da za njih dela, da preliha svojo krv za kralja in domovino, da plačuje davke — in za nič drugega. Raja ni robovala v pravem smislu besede, kakor so robovali sužnji v starem veku, a i to je bila neka vrsta robovanja. Mogotci smatrali so, da je narod od Boga vstvarjen samo za njih uzdrževanje, in niso za njega marali, komi tedaj, kadar so ga potrebovali. V njih domišljiji imenovali so narod bedakom, živinčetom itd. V ti strašni zanemarjenosti bila je narodu jedina tolažba vera njegova, sveta vera ga je obvarovala, da ni podivljal v svoji nevednosti in zapuščenosti.

Proti koncu preteklega veka našlo se je na Francozskem nekoliko učenjakov, koji so v svojih spisih vstali proti mogotcem na obrambo naroda. Ta je bila iskra, iz koje je imel bukniti v kratkem času strašan plamen. Narod se je na glas onih učenjakov predramil iz sna, da zahteva svoje pravice,

koje mu idejo po božjem zakonu: hotel je biti svojim gospodarjem enak. Ali oni niso hoteli o tem nič slišati in s tem so prisilili narod do prelivanja krvi. To je bil glasoviti francozki ustanek. Kri je tekla po Parizu in po drugih mestih Francozke, kakor da je voda, in gotovo ni bilo roke, koja je bila ostala krvi čista. V krvi postal je narod besen in v svoji besnosti pokonča vse svoje gospodarje. umoril je celo svojega kralja Ljudevita XVII. Strahovito je bilo to prelivanje krvi in veliko nedolžnih je bilo obglavljenih.

Ko se je konečno pristudila narodu krv, pričel je misliti, da se očisti grehov — narod se je zavedel in spametoval. Ko se je vse pomirilo, bila je Francozka preobrazena, ni bilo več mogotcev, a na čelu države ni stal več kralj, ampak človek iz naroda, koji se je imenoval predsednikom. Po izgledu Francozke začeli so narodi zahtevati i po drugih državah njih pravice, in malo po malo prišlo se je do nekoga stanja, v katerem se je moglo živeti. Narod ni sicer dobil vse, ali izvojeval je dosti. Trebalo je samo, da narod pozna svobodo svojo in da je zna uživati. Ta preobrat je napeljal narod do čitanja knjig; to pa je dalo povod razvitku vseh znanosti, tako da se imenuje pretekli vek — vek omike. Ali pametni ljudje so zapazili hitro v začetku tega preokreta, da je začela po njem poganjati neka pogubna mladika, iz koje se bo izcimilo na svetu mnoga zlo. Ta pogubna mladika je brezvrstvo.

Človeška narav je slaba; strasti ga lahko zapeljejo, posebno pa prevzetnost, oholost. Ljudje, koji so dospeli do neke višine znanja, se prevzamejo in zanikujejo Boga. Neki učeni zdravnik zanikuje i dušo, rekoč: „Paral sem veliko človeških teles ali še nikdar nisem dobil duše pod moj nož“. Ta nespametna bedarija učenjaka povleče za seboj i druge ljudi in brezvrstvo se je začelo hitro širiti; nastali so časi, ko je vsakdo, ki je le cerke poznal, zanikal Boga.

Na svojo nesrečo podpirale so tudi države brezversko početje; najprej je začela preganjati cerkev Francozka, potem pa Nemčija in Italija. Iz šole so izobčile veronauk, da šle so tako daleč, da niti razpel se ni pustilo v šolskih prostorih; z takimi činji upali in mislili so izkoreniti iz srca naroda vero.

Ali narav človeška je taka, da ne more biti brez vere; vera je človeku prirojena, ker brez nje se ni več človek, ampak nemumna živina. O ti rsnici prepričale so se države v kratkem času. Novi narod, kojega so odgojile v tem smislu, je brezbožen, izpačen in divjask. Pred dvema leti videl se je na Francozskem in v Italiji žalosten dogodek, da so najuglednejši osebji pokradle in zapravile silno milijonov, koji so jim bili izročeni na upravljanje in s tem brezsrčno in neumiljeno pripravili neštevilno oseb in družin na beraško palico. Najžalostnejši pri teh velikih, prej še ueslišanih sleparijah je pa to, da so zamogli sleparji podkupiti toliko številu uglednih časopisov in zastopnikov naroda. Ta sramotni dogodek pokazal je

očito, koliko izpačenosti, gnjilobe in podlosti je mej učenjaki in dostojanstveniki sedanjega časa. Prosto ljudstvo je pa v svojem brezverstvu začelo besneti, kar najbolje svedočijo anarhisti, koji hočejo z bombami in bodali uničiti današnje družtvo.

Bridka skušnjava je spametovala države ter jih prepričala, da so napravile velik pogrešek s tem, ko so gojile na svojih nedrih strupeno kačo, katera jih hoče zastupiti; in glej, one zovoje sedaj cerkev na pomoč, da jim pomaga v sili. Francozka vlada objavila je pred nekoliko meseci da je potrebno, da zavlađa novi duh v družtvo, a italijanski predsednik ministerstva Krispi, ta dosedanji zakleti neprijatelj vere in cerkve, je neki dan pozval cerkev na pomoč, da mu pomaga zatreti anarhistično zaroto. Cerkev in država morajo delati uzajemno, bile so njegove besede, ako hočemo, da rešimo narod propada.

Dogorelo jim je, pogreznili so se v blato, iz katerega se ne morejo več izkopati in zdaj kličejo cerkev na pomoč. Pripoginili so svoje puhle glave in pripoznali, da so oni krivi in da so oni zagrešili današnjo brezzakonje in današnji nered.

Nas vesel, da je do tega prišlo, bili smo osvedočeni, da drugače biti ne more, potrebno je nujno, da se države popolnoma pomirijo z cerkvijo, da se povrnejo na ono pot, katero se izgrešile in vse bo dobro, kajti le vera zamore poboljšati pokvareno ljudstvo. Narod slovenski, ti si dosedaj še vereni in bogaboječ, ostani še dalje; dosegel bodeš vse, kar ti kratijo, srečen in zadovoljen bodeš, ako se sam potrudiš na verski podlagi, da si od brezbožnih tvojih neprijateljev izvojuješ tvoje ti po božjem zakonu in po človeških postavah zagotovljene pravice.

Zaupaj in zanesi se na tvoje izkušane voditelje toli duhovnega ko svetnega stanu ter podpiraj jih v težkem njih položaju, poleg pa ne pozabi nikdar, da le v veri je s p a s.

Kaj so delegacije?

Sedaj ko zborujejo avstrijsko-ogerske delegacije v Budimpešti čita se vsaki dan po časopisih o njih. Kaj je toraj delegacija ali odposlanstvo? Ker vemo, da mnogim našim čitateljem pomen te besede gotovo ni popolnoma jasev, hočemo postanek in nameu delegacij na kratko pojasniti.

Leta 1867. dosegla je ogrska polovica države svojo svobodo, to je dežele, ki spadajo pod krono sv. Stefana, namreč Ogrska, Sedmograška in Hrvatsko-Slavonija. Omenjenega leta sklenila je Ogrsko z Avstrijo državni ugovor, ki se imenuje avstro-ogrska nagodba; po tej nagodbi razdelila se je naša monarhija v dve polovici, namreč v dežele zastopane v državnem zboru ali v avstrijske zemlje in v zemlje krone sv. Stefana ali ogrske dežele. Vsaka državnih polovic dobila je svojo posebno vlado; jedna

ima središče na Dunaju, a druga v Budimpešti in jedna nima nikakovega posla z drugo. Vsaka je odgovorna samo svojem zboru: avstrijska državnemu zboru na Dunaju, ogrska skupnemu hrvatsko-ogerskemu zboru v Budimpešti. Z nagodbo se pa monarhija ni razdelila popolnoma v dve državi; ona je i nadalje na zunanost ostala kakor jedna država z jednim vladarjem. Napravila se je skupna vlada za obe polovici monarhije, katera opravlja posle, koji se niso nikakor dali razdeliti in kateri se zato imenujejo skupni. Ti skupni posli so: Diplomatsko in trgovinsko zastopanje monarhije pri drugih državah, vojska in v obče vojništvo, denarne zadeve, kolikor se tiče stroškov za skupne posle, potem zakonodajstvo v carini in o neposrednih nakladah, ustanovljanje denarnih zadev, odredbe za železnice, ki vežejo oba dela monarhije in obranbeni ustav. Skupno vlado zastopajo trije ministri: minister zunanjih zadev, minister vojske in minister financij. V vstavnih državah mora biti vsaka vlada narodu odgovorna, toraj tudi skupna. Kateremu zboru pa naj bo skupna vlada odgovorna? Ne Dunajskemu, ne Budimpeštanskemu, ker ona ni ne avstrijska, ne ogerska, ampak skupna.

Potreben je bil toraj nekak skupni avstro-ogrski zbor, a ker takega ni bilo, morali so ga otvoriti. I tako so nastale delegacije, koje so povsem drugače vstrojene, kakor drugi zbori. Avstrijski državni zbor bira med svojimi poslanci 40, a gospodska zbornica 20 zastopnikov; isto tako bira ogrski zbor 40, a magnatska zbornica, kakor imenujejo na Ogrskem gospodska zbornico, 20 izaslancev. Vsaka polovica države toraj — 60 mož. Ti zastopniki zberejo se vsako leto enkrat in sicer eno leto na Dunaju, drugo v Budimpešti, da zasllišijo poročilo skupne vlade in da izrečejo o njem svojo sodbo; glavno zadatko pa imajo, da določijo skupne dohodke in stroške ali proračun za skupne posle. Ne zborujejo pa skupno, temveč v dveh oddelkih, v jednem sedé zastopniki avstrijskih dežel, a v drugem zastopniki dežel krone sv. Stefana. Ta oddelka sklepata vsak za se in skupna vlada predloži vsakemu posebej svoje izvestje. Da so zaključki veljavni, morati jih obe stranki odobriti in cesar potrditi. Ako se sklepi obeh delegacij ne strinjajo, gleda se, da se zjedinejo po pismenih sporočilih; ako se sloga ne doseže niti po tretjem sporočilu, zberite se obe delegaciji, kder odloči večina glasov, pri čemur se mora paziti, da je pri glasovanju na vsaki strani enako število zastopnikov.

Sestanek delegacij se pričakuje vedno napeto, kajti v njima se razpravlja visoka politika in najvažnejše državne zadeve. Najvažnejši je, da v njim država izvestuje kako stoji avstro-ogrska monarhija z drugimi državami, ali jej preti vojska in kolika je potreba vojaška.

Delegacije sklicuje cesar, on jih odvara in običajno je, da se cesar pri tej priliki razgovarja z zastopnici, kar je posebno važno, ker se zve večkrat, kako on o kaki stvari misli.

Od Primorskih državnih poslancev je

PODLISTEK

DOMOVINA.

(Razprava)

Domovina! Koliko pesnikov te je že opevalo, koliko hrabrih junakov je za te prelilo svojo kri v tvojem obsegu, ali celo daleč na hrumečem bojišču! Usak narod ima, čisla, ljubi svojo domovino, namreč deželo, kjer se govori njegov jezik, obhajajo se njegove šege in navade, kjer se čujejo njegove pesmi. Toda mi, kot Slovenci, imamo razum ožje naše še širšo domovino, mogočno Avstrijo, h kateri je naša narodna ladija pripeta kakti k skali sredi svetovnega morja, in kateri smo dolžni vsu zvestovano. Vendar govori se tukaj o ožji domovini.

Pojem domovine se ozira na kraje, na narodnost, na svojstva, pojem rodoljubja vlada v večno pomladanskem kraljestvu občutkov; toraj je prvi bolj materialistiške baže, drugi označuje narod, kojemu je pritišnil neizbrisljivi kolek in znamenje na čelo, dočim je tretji (rodoljubja) nekako idealistiške narave in zavisuje gledé svoje cene in krepkosti od oseb, katerih srca so bolj ali manj zmožna odpirati se tako svetim občut-

kom. Vendar se ti tri pojmi češče ne razločujejo natančno, celo pri nekaterih pesnikih ne, koji a la Mathisson ali Arndt rišejo kraje svoje domovine, češ da pojó o rodoljubji (Ab ovo usque ad angelum). Naša domovina je skoro na vseh krajih lepa, od večnim snegom in ledom ovenčanil Alp do najnižjega zelenega griča. Tu gledaš zarastene hribe, večje in manje doline, mesta, vasi in sela; čudovita jezera, šumeče reke, ribovite bistré potoke, rodovite poljane in vinograde itd. A to sliko, čim krasnejša naj bi bila, obrneš lahko tudi na druge kraje zvun naše domovine. Recimo dakle, vsacega naroda domovina je oziroma lepa, da celo naprečeljiva; vendar so bez dvojbe še lepši kraji. Človek ni potrebno navezan na gledo, kjer se je rodil. Da! njo menja, kader se mu ne kaže drugače; čeprav je morda ne zabi nikdar, vendar se uteši daleč od nje, ako vam je tukaj osoda milša. Zgodovina nam sporoča, da so divji severni in vshodni evropski narodej drli v velikih krdelih, počeni sredi 4 stoletja, v južne kraje, v Italijo, odkar so zvedeli, da tamo sije milše solnce in je narava manj skopa, nego v njih prvotni domovini. Mi hvala Bogu, nimamo te sile, ker v naši lepi domovini lepo shajamo, če smo le pridni in manj nagajivi. Zato je niso zadel, ki so jo potegnili v Ameriko. Vendar to nikakor ne moti naše razprave.

Slovenski narod, nekđaj veliko večji na številu nego dan danes, živel je tedaj tudi na drugih krajih v Evropi, po katerih sedaj ne hrepeni, kajti v njih ne govori se njegov jezik, ne svetó njegovih običaji. Ptujji so mu. Po tem takem so le ti poslednji faktorji, vsled katerih so nam in po vsej pravici tudi ostanejo toliko čaroviti in neizrečeno mili naši kraji, kjer so naš prednamci delovali, se borili in kjer že spé v hladnih grobeh. O domovina, da vstanejo možje in naznanijo svetu tvojo lepoto tudi v slavni činih, kojih nisi uboga; o domovina, da nam zgodovinsko peró razgrne tvoje bridkosti in veselje v sledečih se krvavih in mirmih vekih in nam vse to, tvojo naravo in zgodovino, združi v krasno zanimljivo celoto, onda bi svet videl vse tvoje zaklade, in toliko lepša bi bila! Toraj ne, ljubim vas, slovenske kraje, više, nego morem popisati z besedo. Saj ne morem nikamor; vi me držite z nevidno tajno oblastjo.

Kakor se posamezni človek razlikuje od človeka po zunanjsini se več pa po zmožnostih in nazorih, tako razločuje se narod od naroda po jeziku, po svojih običajih. Jezik, običaji, nazori, sponi kakeršni si bodi, pisani, vlti ali vdolbeni, to so vsa cega naroda svetinje, to so njegove žile in kri, katerih se ne more iznebiti, da ne bi umrl za narod in večkrat poginil žalostno

na ptujem. Nikdo ni še menda pohvalil človeka, ako je bil zmožen črniti in zasmehovati kraj, kjer se je rodil in deželo, kjer poje njegov jezik; vsakdo pa je gotovo imel izdajico onega, koji je slekel svojo narodnost, utajil svoj materni jezik in smesil domače šege in navade. V vseh slavni junaskih pesmih vlačí se ta zlata nit. Vse se žrtvuje, svet ostane jezik, sveti običaji, oni so zaklad brez kojega ne more se biti. Pobožni junak Enej, zapustivši nesrečno Trojo, svojo domovino, vzame slike bogov in druge spomine ter odrine na ptuje. Kako velika se nam kaže modrost pesnika Virgilija, ki nam to tako gnjljivo sporoča! In po pravici. Kolike spominov nam prezari glavo in u-neti srce materin jezik! odkar pametimo, smo čuli mlo nam mater in svojee govoriti te čarovite glase; pri mnogih besedah prisustvujejo našem duhu mili domači prizori, bodi, da je bilo veselje naš gost ali žalost, ki se nam mnogokrat sleje omili, kakor vsak srčni razgib. Kako srečen je stavec, kader se spomni svoje prve mladosti, kako rad pripoveduje (marsikđaj doslovno) domače razgovore in prizore ali imete utise! To so zanj zgodovinski prihihi, to je še maslo pri kolesu njegovega življenja. Prvi nam je materin jezik in ostane nam pred vsem svet, vendar ne smejo se zaničevati ptujji jeziki, osebito ne, če so nam potrebni. Ves svet je

bil izbran v letošnje delegacije visokorodni gosp. prof. Alfred Coronini-Cronberg, kateri je pa bil prisiljen radi bolehnosti in nujnih rodbinskih poslov odložiti mandat; poklicali so k zborovanju njegovega namestnika mons. Jordana.

Shod zaupnih mož.

Ko se je skoro pred enim letom ladija Taaffejeve vlade razbila ob skali volilne reforme se je korenito premenil položaj splošnje notranje politike. Na mesto ministarstva, katero je vsaj načeloma nekaj pozitivnega pripoznavalo slovenski narodnosti, stopil je sedanji koalicijski kabinet, v čegar programu se nahaja načelna negacija narodnostnega vprašanja. Nekoliko slovenskih državnih poslancev je radi izključenosti narodnostnih vprašanj stopilo iz Hohenwartovega kluba, ki se je odločil držati novo koalicijsko vlado, drugi del poslancev se je pa dal zapeljati po obljubah, iz mej katerih do sedaj še nobena ni izpolnjena, ter ostal v omenjenem klubu. S tem se je slovenska delegacija razdvajala, a z njo se je razdvajilo tudi mnenje vsega slovenskega naroda. V parlamentarni obliki in v javnem življenju se je to pokazalo seveda najboljše tam, kjer slovenska stranka sestavlja večino v deželi in v njenem zastopu, to je na Kranjskem. V drugih slovenskih pokrajinah tišči že od poprej prepotentni nemški ali laški življenjski slovensko narodnost k tlom.

Gotovo je torej sedaj čas, da pravi slovenski rodoljubi stopijo na branik in rešijo narodno zastavo, katera se na kose tigati hoče. Treba je povedati, da ta politika, katera se sedaj tira na Slovenskem ni prava, ter se izjaviti z resničnim programom v složno in pogumno delovanje. „Slovenski Narod“ meni, da je napočila potreba shoda zaupnih mož, kateri naj v javnosti daj veljavo načelu narodnosti kot neobhodno potrebni in stalnemu vodilu slovenske politike, in določijo točko narodnega programa ter taktiko za bližnjo bodočnost.

Mi se s tem umestnim nasvetom popolno ma strinjamo in želimo, da bi tem prej prišlo do shoda zaupnih mož vseh slovenskih pokrajin, kateri bi v pravih neosebinih slovenskih srcih oživel pogum za delovanje na obširnem narodnem polju.

Gledé zaupnih mož iz Goriškega vsajamo se nasvetovati, da bi se birali samo iskreni in očitni narodnjaki, in ne taki, katerim je narodnost samo molzna krava, ker pa znajo tako fino prikrievati, da je mnogo in mnogo drži za neomajive narodnjake z srcem in telesom, kar pa v istini niso. Da naš nasprotnik nam ne bo očital, da s temi besedami merimo na kakega poslance, kajti on navadno rad izvaja iz našega pisanja prej vse drugo, kakor pravo misel, protestujemo že sedaj proti njegovej eventualnej nakani; naše besede ne cikajo na nobenega naših državnih poslancev, katera oba visoko čislamo ter smo jima iz srca hvaležni za neumorljivi trud, kateri je do sedaj, ker so časi jako kritični, koristil le malo, a upano, da se bode s časom obrodil koristen in obilen sad; sicer pa sapienti pauca.

Domače vesti

Imenovanja in promeslitve. Ravnatelj državne gimnazije v Pulji dr. Fran Swida je imenovan ravnateljem drž. gimnazije v Trstu, katere ravnatelj dr. A. Nitsche je premeščen v Inmost. — Suplent na gimnaziji v Gorici Albert Šubic in učitelj telodavbe na učiteljski v Koprnu Karol Cibov sta imenovana provizoričnima glavnima učiteljena na učiteljski v Koprnu. — Učitelj na nemški deški šoli v Trstu in okrajni šolski nadzornik v Sezani Davorin Sinkovič je imenovan začasnim učiteljem na nižji gimnaziji Ljubljanski na mesto prof. Jos.

prav za prav jedna obitelj, nekateri odnošaji velé, da se učimo tudi ptujih jezikov. Nasprotni nauk, zajet iz slabo ali pretirano umetega rodoljubja, je aboten sam na sebi in škodljiv, kakor nas skušnija učí. Človek, če je v resnici rodoljub, ostane neomahljiv, naj bi znal, denimo, tudi sto ptujih jezikov. Tak človek je še le prava dika in rabljiv na vsak način, dočim se ud katerega koli naroda, sosebno, če ga valovi prenesó v ptuje kraje, le z veliko silo in revno prerine skozi življenje. Toraj proč s tako škodljivimi pouki, s kojimi prodajajo nekateri kričači svoje lažljivo rodoljubje!...

Dejali smo nekako, da se rodoljubje vzgoji kakor dobro srce. Pravo rodoljubje je zavisno od kakovosti srca. Toraj se ima preje to spopolniti ali učiniti sprejetim za vse resnično, dobro in krasno ter istodobno ali kmalu sleje upljivati nanje z rodoljubjem, katero je ljubezen, toraj občut. Zaradi tega so vsi šolski učni načrti, naj že bodo nemški ali slovanski, ničemurni, ako imajo smoterk, da le nakopičijo v ljudskih solah kolikor moči veliko različne in mnogokrat gledé na starost nepotrebne tvarine. Srce, to prvo polje, to čarobno zakladišče v človeku, o-stane pri tem ledina, nema, izgubljena pro-

Hubada. — Poštini kontrolorji se imenovani: Blagajnika poštne hranilnice v Trstu J. Cattaro in Iv. Vagaja, poštna blagajnika Val. Klausner v Trstu in R. Cornet v Pulji, poštne blagajne kontrolorja Al. Pallaich in S. Tedeschi v Trstu. Dalje so imenovani: Kot blagajniki poštne vodstvene blagajnice v Trstu oficijali Fran Poka pl. Pokafalva v Ljubljani, M. Bombardi in F. Lenta v Trstu; glavne blagajne kontrolorjem v Trstu oficijali J. Čenčič v Paznu; poštini blagajniki oficijali J. Colloretto in Fr. Fabiani za Trst, Jern. Marjanovič za Pulj, Jern. Grošelj za Novo mesto in N. Radman za Opatijo; za poštne blagajne kontrolorje oficijali Iv. Lapajne in Leop. Verhovc za Ljubljano, Iv. Mevla, H. Mallner in H. Koban za Trst. Poštne blagajne kontrolor Guido vit. Andrioli je dobil mesto poštne upravitelja v Trziču, poštini kontrolor T. Vidic pa mesto poštne upravitelja v Novem mestu.

Premembe v Goriškem duhovenstvu. Č. g. Janez Feltrin, vikar v Gorenji Trebušici gre za vikarja v Deskle; č. g. Štefan Kodermač, vikar v Zapotoku kot tak v Gorenjo Trebušo; na njegovo mesto pride č. g. Josip Vidmar, kaplan v Biljani; č. g. Eduvard Strekelj, kaplan v Rihembergu je postal ekspozit v Vrtojbi; č. g. Tomaž Guggenberger, kaplan v Ročinju gre v Renče, na njegovo mesto pride č. g. Ljudovit Lacinca, kaplan v St. Petru; č. g. Valentin Pipan, kaplan v Sempasu, gre v Miren; na njegovo mesto pride č. g. Fran Guzelj, kaplan v Podmelec; kot dohovni pomočniki pridejo novomašniki: č. g. Josip Cigoj v Tolmin, č. g. Alfonso Blažko v Podmelec, č. g. Teofil Nemec v Cerknjo, č. g. Janez Koršič v Volče, č. g. Fran Klanjšček v Biljano, č. g. Fran Knavs v Rihembergu.

† **Andrej Jekše,** vitez Fran Josipevega reda, zlatomašnik, bivši dekan Kobarški, pravi konzistorijalni svetovalec, umrl je danes teden zjutraj v Kobaridu. Pokojnik se je rodil 30. oktobra 1816 v Podmelec, v mašnika posvečen je bil 22. septembra 1841. Bil je vzgleden duhovnik in odlični rodoljub, znan in spoštovan po vsem Goriškem. On je bil oni „Vrli mož“, katerega je proslavil Simon Gregorič v prekrasni pesmi. Pogreb, ki je bil v soboto, bil je sijajen, vdeležila se ga je vsa duhovščina kobarške dekanije ter sosednja iz tolminske in bovške, kakor tudi mnogi duhovniki drugih dekanij in neštivilno ljudstva. Slava spominu duhovnika in rodoljuba! Bodi mu zemlja lahka in časten spomin!

Ravnopravnost, kje si? Novico v zadnji številki „Sloge“, katero smo prinesli pod tem vzglavjem, popravimo toliko, da je neko županstvo Ajdovskega okraja prijelo letos od c. kr. okrajnega glavarstva 108 dopisov, ter da je od teh 70 nemških in 30 slovenskih. „Rundschreibene“, katere smo tudi v zadnji številki omenili, poslalo je nazaj 18 županste, zakaj je niso zavrnila tudi ostala slovenska županstva nam ni znano. Da pri c. kr. okrajnem glavarstvu ne poznajo člena 19. temeljnega zakona nam svedočijo dalje naslovi, pod katerimi dopisila svoje dopise slovenskim županstvom, in po katerih bi se sodilo, da slovenski del Primorskega leži nekje v „stockdeutschem Gebiet“. Mari ne, ako čitaš „An das löbliche Gemeindeamt in . . .“. Ali bi ne bilo boljše, ako bi se rabilo naslov „Čislannemu županstvu v . . .“, kakoršnega se poslužuje c. kr. okrajno glavarstvo v Sezani.

„Slogini“ zavodi se prav lepo razvijajo in napredujejo očividno, to pa Goriškim lahončkom ne da miru, zaganjajo se v nje kakor besen pes ili kakor vol, ko mu pokaže rudečo ruto. Poseben trn v peti so jim od „Sloge“ uzdržavane ljudske šole, katere bode letos pohajalo čez 500 otrok. Že to število za ljudsko šolo zrelih otrok je jasen in neovrgljiv dokaz, da Gorica ni čisto italijansko mesto, kakor ti židovski pseudonovinarji neprenehoma trobijo po svojih vinah to in ono stran črno — žoltih

storina, kjer vsahobota ljulika in zazijejo pogubonosni zmaji, ko bi drugače rumenela zlata pšenica lepih nogonev in se zasmehljali očem dragoceni biseri. Facta loquuntur! Rodoljubje je ljubezen, zmožna velikih žrtv. Glava in srce in naopak si brzojavljata bliskoma, njun medsebojni upljiv je očividno. Glava mora biti zmožna, da preudarja modro na podlogi previdno zajetih poukov in upljiva na srce in to zopet tako zateži na gorenje faktorje. Zato, jaoh, dan danes toliko sebičnosti in mizlote do vsega, kar bi utegnilo sprijazniti nam sedaj tako žalostno življenje, v katerem se smeje le Mamon. Zato, zopet jaoh, tako malo pravega rodoljubja, ker ono, kakor se nam javi tu pa tam, je le nekak analogon ratiomis, ne pravo, požrtvovalno, žareče rodoljubje, zmožno koristnih, velikih činov na slavo rodu in domovini. Iz src rodoljubnih junakov se na bojščih kadi Bogu dopadljiva kri v nebo in napaja tla zgodovine, na kojih vzrase narodom nevsahljivi lavor; rodoljubje govori neprestrašeno na lecah, v deželnih in državnih zborih, mnogokrat zabučí v ptuja zoprna ušesa kakor mogočna sodnjedanjstva troblja ali vihar. Rodoljubje odpira kakor čudovita Mojzesa palica narodom oživlja-

mejniov. Prav z židovsko predrznostjo in nesramnostjo se mučijo v potu svojega obraza, da bi opovrgli toliko številno slovenskih otrok, češ, da so ti večji del iz okolice; ako varajo sebe in njih somišljenike z takim pačenjem in zavijanjem resnice, naj jim bode, istinitosti vendar ne spravijo iz sveta. Radi toliko otrok moral je odbor „Sloge“ razdeliti I. razred v dva oddelka, od kojih je eden v ulici Barzellini, drugi v ulici sv. Klare. Tako uzdržuje zdaj „Sloga“ s edem razredov in tri otroška zabavišča. Ker vzdrževanje teh zavodov stane mnogo, priporočamo je našim čitateljem z prošnjo, da bi se pri vsaki priložnosti spominjali teh za napredovanje slovenskega življa v Gorico neprecenljivih vzgojalšč naše nežne mladine. Povesod in tudi na Slovenskem je stari običaj, da družtva pošiljajo listom notice o svojem delovanju. Samo slavno vodstvo „Sloge“ ne pozna ali noče poznati te navade, kajti, kolikor je nam znano, ono do danes ni še nobenemu slovenskemu listu v Gorici izvemšil „Soči“, sporočilo niti pičice o svojem radu. „Sloga“ podpirajo vsi Slovenci na Goriškem, a „Soča“ ne čitajo vsi, umestno bi bilo toraj, da vodstvo naznanja svoje poslanje tudi drugim slovenskim listom, ki imajo, ako ne več, tudi manje naročnikov ne, kakor oficijelno glasilo družtva. Da vodstvo še ni dospelo do tega nepristranskega koraka, je blago rečeno — brezobzirno.

Na Goriški gimnaziji se je vpisalo toliko učencev, kakor še nikdar poprej, namreč čez 500. Prvi razred bo imel tri vzporednice, a četrti dve. Radi pomanjkanja prostora moral se je preseliti eden razred deske vadnice v bližnjo žensko vadnico. Poklicali so brzozjavno še tri učiteljske moči na gimnazijo.

„Slovanska knjižnica“. Marsikomu se bo morebiti čudno zdelo, da mi pišemo o podjetju našega najhujšega sovražnika, kateri noč in dan misli, kako bi nas prej in lozej uničil. Akoprem je izdajatelj tega literarnega podjetja naš osebni nasprotnik, mi ne nasprotujemo njegovemu podvzetju, marveč je toplo priporočamo ter iskreno želimo, da bi se mu vsaj stroški splačali, ako že dobička ne bo. V čemur se mi z „Slovanska knjižnica“ ne strinjamo je to, ker prenaša prevode iz hrvatskega. Kaj je Slovencem potreba hrvatske književne umotvore prevajati, ker med slovenskem in hrvatskem jezikom ni najmanjšega bistvenega razločka. Kdor kakega izraza ne razume, naj si preskrbi dr. Musiča „Hrvatsko-slovenski riečnik“, cena 30 kr., in v malo dnech bo razumel krasni hrvatski jezik, kakor svoj materini slovenski. Z prevajanjem dela se pa tudi nepotrebna konkurencija hrvatskim knjigam; Hrvati tega ne delajo, ker smatrajo prevode slovenske književnosti povsem nepotrebnim. Kolikor je nam znano, se je dosedaj samo ena Jurčičeva povest prevela na Hrvatsko, a prelagatelj ni spečal niti toliko iztisov, da bi bil pokrtil tiskarske stroške, kajti reklo se mu je, da prevajati iz slovenskega je nepotrebno, ker slovenski jezik je i hrvatski i obratno. Z prevajanjem se pa tudi odstranjujemo od Hrvatov glede združenja po katerem hrepeni vsak zaveden Slovenec. Seveda, kdor o združenju Slovencev in Hrvatov in sploh o slovenski vzajemnosti nič slišati noče, kakor ravno izdajatelj „Slovanske knjižnice“, temu je zastoj pri govarjati. Slovenci, ako morete, kupujte rajši hrvatske knjige, nego nemške ali italijanske ter vpišite se v „Hrvatsko matico“, katera šteje mej Slovenci mnogo premalo članov.

Ceste v Brdih. Na dopis v zadnjem „Primorcu“, v katerem se odgovorja na dopis v zadnji številki „Sloge“, prijeli smo od našega dopisnika jako rezek odgovor. Ker se pa vsestransko priznava, da so ceste in poti v Brdih istinito v jako slabem stanju in ker se je obljubilo, da se bodo popravile ne priobčino poslanega nam dopisa, kar naj nam gosp. dopisnik oprostí. Mi nismo za polemiko in prepire, z katerimi se dobri stvari malo ali nič koristi, temveč le mejsebojno sovražtvo in mrzenje uzbuja. Ako bi se pa šibani nedostatki popravljati ne

joče nove studence blaginje in sreče. Rodoljubje, če pride do skrajnega, se zavilhti brezobzirno in z vsó oblastjo v krmilo narodove ladje sredi rujovečega morja, da jo reši in pripelje v mirno gladko luko. Vstanite vi junaki, vi požrtvovalni gromoviti govorniki vseh prošlih vekov in drugi rodoljubi ter recite, ali ni vam mogočna ljubezen do svojega rodu uzgala sreca pri svojih slavnilih poslih.

Ni boljšega sredstva, vzgojiti mladino rodoljubno, nego z dobrim berilom. Berilo kot šolska knjiga je ognjišče in središče poučevanju. Tu se ima učiti lepa beseda, naravnost brez mučnega moralizovanja in mej drugim tudi rodoljubje brez dolgočasnega in večkrat neumestnega politikovanja in smešnega pretiranja, kakor se je zgodilo v neki srednji šoli, v kateri je profesor vskliknil: „Kaj je italijanski pesnik Dante proti našem pesniku X.“ (Ali se more slišati večja neumnost, primerjati solnce pesnikov vseh narodov skromni zvedici; ne, še manjšati je tako obotno?) Gledé rodoljubje služijo odlomki iz domače ali sorodne pa tudi druge jednake zgodovine in komadi junaških pesem pa tudi druge poezije. Uzgojiti se ima v mladih srcih ponos in obro-

začeli, smo vedno na razpolaganje ter bodedemo neusmiljeno terjali, da se nam posredno in neposredno dana obljuba tudi izpolne. Le preprirov ne, kajti ti navadno ne koristijo nič, potem pa tudi ne zanimajo večino čitateljev.

Židovsko suničenje. Po židovski Luz-zatto uredovano glasilo goriških neodrešencev zatrobi Slovincem v vsaki teden trikrat nekoliko budalastih izmišljotin. Najrajše trdi ter ubija v glavo svojim odjemnikom, katerih število se krči dan za dnem, da smo Slovenci panslavisti. Ali čujte, kaj to revče vse razumeva pod panslavizmom; panslavizem mu je vsaka slovenska govornica, panslavizem so mu slovenski napisi, panslavizem sti mu celo dve na Sveti Gori postavljeni spominski plošči itd. ad infinitum. Stavimo počen groš, da gospoda okoli brezzobnega „Corriera“ nima niti pojma o panslavizmu, bolje bi torej bilo, ako bi to kimeru pustili v miru, ter se rajše pečali z iredentizmom, o katerem imajo gotovo točnejše pojme, kakor o neobstoječem panslavizmu.

„Primorčevi“ medvedi. Zadnji „Primorcu“ pripoveduje o medvedih v Trnovskem gozdu ter navaja, da se je neki pastir, imena ne pové, sestal z kosmatinom in spomnivši se sestavka v šolskem berilu, da je najbolje, ako sa dela mrtvega človek: tako je storil tudi on in se rešil starti. Torek teden pa je, po „Primorcu“, medved hudo razmesaril pastirja Tomaža Trpina, ki je gnal živino napajat, prizadel mu je, kakor trdi naš ljubeznivi kolega, šestnaest ran, a nobene smrtne. Pomislite, 16 celih ran, a nobene smrtne! Kdor vsaj nekoliko pozna medvedovo tacio, njegovo urav in njega lastnosti pritrčil bo nam, da je to nemogoče. A „Primorcu“ ni še zadosti, po njem so napravili tudi lov na medveda, toda brezvpešno. Radi bi znali, kdo se je udeležil medvedjega lova, ker na Trnovem o tem nič ni znano. Nam se domneva, da je „Primorcu“ napravil „jago“ na interesantne in pikantne novice, kar se pa ne strinja z letnim časom, kajti novinarji lové pikantne novice navadno le o pasjih dnech in ti so na srečo že za nami. Sicer pa nam javljajo kompetentni faktorji iz Trnovega, da na celej „Primorčevij“ vesti niti pičice resnice ni; zasledili bili so sicer pred časom tri medvede, a ti so jo potegnili v druge kraje in „Primorcu“ je sé svojo novico svojim čitateljem — medveda navezal.

Deficit do 3000 gold. prikazuje razstavnica, katero so priredili goriški umetniki in katero je „Reichspost“ v eni zadnjih številki prav klasično opisala. Ker so podvzetniki te „umetne razstave“ že naprej dobro vedeli, da se ne bodo izplačali niti stroški, osnovali so po vzgledu velikih razstav tudi razstavno loterijo, a srečke te loterije ne najdejo, pa ne najdejo kupovalcev. Da bi torej odboru ne bilo potreba odvezati lastnih mošnjčkov za pokritje primankljaja, odgovdilo se je zrebanje na nedoločeni čas, v nadi, da se bodo razprodale srečke, o čemur pa jako dvomimo.

Burja, koja je razsajala od petka do torka napravila je vinogradnikom po Vipavski dolini, koder še ni bila trgatvez dovršena, na tisoče škode; ljudje pobirajo grozdje po tleh, da rešijo, kar je še ostalo.

Poroka. Na Reki se je poročila gđna. Marija Gorupova, hči veletržca in odličnega slovenskega rodoljuba g. Josipa Gorupa z gosp. Srečkom Meynierjem, sinom posestnika Reške papirnice in predsednika trgovinske zbornice.

Italija Trstu. Italijansko ministerstvo nauka podarilo je Tržaški občini IV. zvezek Galileo-Galilejevih del. Mestna delegacija je sklenila zahvaliti se. — Kako pravijo že Nemci o takih stvarih? „Kleine Geschenke erhalten die Freundschaft“. Ali po naše: Prijatelji ne gledajo na visoko ceno darila.

Independente razposlal je na svoje somišljenike v Istri netko okrožnico, da bi se začela agitacija za združenje Istre s Trstom. Povoda temu je iskati v napredovanju slovenskega in hrvatskega naroda v Istri in v pojemanju iredentovcev. Pozivu

di se imajo lepi estetični čuti s pomočjo večkratnih stiliističkih pojasnjevanj, ne pa s premlenjanjem suhoparne slovnice, češ, da ni drugega na svetu. Kjer vlada preveč gola slovnica, kakor pri nas, tako uče nekoki modrijani, tamo hira ali ne more se vspeti književnost od krasnega cvetu. Skušnja je to tudi pokazala. Toraj: „Biti slovenske krvi, bodi Slovincu ponos.“ Mladenič, kojemu ne zažari ta občut v prslih, ne bo nikdar prav ljubil svojega rodu. Ljubezen zahteva čislanje. Proč toraj iz beril z večkrat nepotrebno šaro, kakor so nekatere (ne vse) basni po Rousseau-u, in kakor je pisec teh vrst dokazal to ad oculos v veliki svoji razpravi: „Basni v ljudskih solah“ v „Solih“, ki je izhajala v Gorici, in prostor drugim koristnijim komadam, v katerih veje vekovito rodoljubje in sije solnce, katero greje in obrodoviti človeško srce.

Ti pa lepa domovina vlačí nas se svojo krasoto vedno k sebi, mili naš jezik usposobi se, da bodeš zdaj čarobno šumljanje bistrega potoka, zdaj grom, ki pretresa doline in vrhe; vi lepi domači običaji poganjajte vselej svoj cvet in pomozite, da nikdar ne ugasne v naših prslih — mogočnu in bogato rodoljubje!

se je odzval prvi znani nestrpnost Tedeschi iz Rovinja v pihlem, a bombastičnem pismu na vredništvo imenovanega glasila Tržaških židov.

Legi nazionalne se ne zadovoljuje samo s tem, da poitaljančije slovenske in hrvatske otroke v Primorju in v Istri, ona podpira tudi dijake, ki študirajo v blaženih Italiji, da bodo po dovršenih naukih tem bolj rivali proti Avstriji in hujskali na Slovane. Po zadnjem izkazu podpor, katere znašajo 5248 gl., sta dobila namreč podporo dva dijaka, učeča se v Toskani. In temu družstvu je naklonila 1200 gl. mestna občina Tržaška, katera, kakor bo morebiti vsakemu znano, spada sedaj še pod žezlo avstrijsko.

Toča je pobila v Lipnici na Štajerskem in naredila silno škodo v vinogradih, a tudi po poljih in v vrtovih padala je debela kakor golobja jajca in trajala nad četrt ure. Tudi v Strassu in v okolici je pobila, dalje v Ciršku in v Selnici ob Muri.

Lahonska surovost. V Buzetu je eden izmed prvakov italijanskih apostolov „avite culture“ in agitatorjev ob času volitev odvetnik dr. Sandrin te dni zaradi malenkosti napadel nekega Frana Pismalita in ga davil tako silno, da je ubogi napadeneč, ki je oče petero otrok, ostal na pol mrtev vsled udarcev in od strahu. Stvar je zdaj pred sodiščem, ki bo razsodilo, je li imel res dr. Sandrin pravico, postopati tako surovo in na tak način kazati svojo naobrazbo.

Občinsko gospodarstvo v Trstu. — Občinski proračun Tržaški prikazuje tudi za bodoče leto, kakor po navadi, veliki primankljaj in sicer 143.200 gold., dasiravno občina pobira tako ogromne davke, kakoršnih ne plačuje nobena druga občina v Avstriji. Pri občinski seji, v kateri se je razpravljala proračun, je poslanec Nabergerj osvetil v temeljitem govoru gospodarstvo mestne občine s posebnim ozirom na tužno slovensko Tržaško okolico, dokazujoč z številkami in sklepi mestnega zbora, da se ne upoštevajo opravičene tožbe in želje okoličanov, niti se izvršujejo sklepi sami mestnega zbora. Živo je dalje bical znane magistratove ogleduhe in biriče v okolici, takozvane „capoville“, ki so sami lahonski agitatorji. Ti ljudje imajo v okolici neomejeno oblast, njim je poverjena policijska služba in neštivilne pritožbe pričajo, kako je izvršujejo. G. Nabergerj je zvršil svoj temeljiti govor z besedami: „Navedene potrebnosti nam mora občina prekrbeti in popisane nedostatke odstraniti; ako pa tega noče storiti, naj se odreče ogromnim dokladam, katere pobira od okolice in mi se bomo znali s temi poljsko in gospodarsko samopomagati.“ Predlaga, naj se voli odsek sedmih članov, mej njimi dva okoličanska svetovalca, da se prouče te razmere. Iredentovsko-židovska galerija je po svoji navadi ropotala in sikala, dokler je govoril Nabergerj. Okoličani so radi ogromnih davkov, koje jim naklada laški magistrat skrajno razburjeni in večinoma že prepričani, da je Tržaški okolici toliko v gnotnem kolikor v narodnem obziru jedina pomoč, ako se administrativno loči od Trsta ter ustanovi samoupravo za-se. To misel moralo bi se osvoboditi tudi društvo „Edinost“ ter sklicati veljavne in zaupne može v pomenek in začeti za njo delovati z vso odločnostjo, v časopisju in ustno. S časom in z ustrajanjem se more doseči tudi to!

Nadvojvoda Leopold Salvator se stalno naseli v Zagrebu, radi česar je zavladalo neopismo veselje mej našimi brati Hrvati. „Agrar Tagblatt“, kateri je zabilježil prvi to veselo novico že pred štirimi meseci, pripisuje temu veliko važnost in najsimpatičnejšo pozdravlja tega člana dinastije in njega soprogo. Tudi drugi hrvatski listi pozdravljajo z navdušenimi besedami prihod nadvojvode Leop. Salvatorja, brata nadvojvode Frana Salvatorja, soproga Marije Valerije, veseli se, da bodo imeli v svoji sredi člana kraljeve hiše, stoječega v prvi vrsti mej sorodniki vladarjevimi. Želci in nadejajo se, da solnce sreče posije tudi pred hrvatska vrata, da postane Hrvatska to, kar je bila nekdanj: celokupna in samostalna, kajti le tako mora biti najjači steber monarhije. Mi iskreno želimo, da bi se želje Hrvatov, koje so tudi naše, izpolnile tem prej in da bi dosegli zedinjenje, po katerem hrepenimo. Nadvojvoda je polkovnik zapovednik 24. pešpolka v Lvovu in je premeščen v istem svojstvu k 13. kor-nemu topničarskemu polku; hrvatskega jezika je popolnoma zmožen. Stanoval bo nadvojvoda z obitelji in dvorstvom, koje šteje 30 oseb, v krasnej palači rodoljubnega barona Vranicanija na Akademiskem trgu, nasproti poslopja jugoslovenske akademije znanosti.

Svojo mater je umoril na otoku Čresu pomorski kapitan Bartolo Soldatič, 57 let star mož. Napadel jo je z nožem in ji prizadejal več ran, izmed katerih je jedna prouzročila smrt 79letno že več let bolne in v postelji ležeče žene. Morilec je bil brzokone popolnoma pijan, ko je dvignil nož proti ubogi starki, ki se nikakor ni mogla braniti. Besnel je že prej kakor brezumen po hiši in pretil sorodnikom in znanecem, da jih vse pokolje, vsled česar so vsi pobegnili. Morilca so našli drugo jutro v nekem gozdu blizu mesta in ga odvedli v zapor. Zdravniki so ga spoznali blaznim iz zaprla v Tržaško norišnico.

Slavnost v Krškem. Dne 6. in 7. oktobra praznovala se bo v Krškem slovesnost

odkrija M. Hočvarjevega spomenika in Iv. B. Valvazorjeve spomin-ske plošče. Praznovala se bode ob enem ustanovitve fare v Krškem. Vstop k slavnosti je vsakemu prost. Vspored slavnosti je nastopni: V soboto, dne 6. oktobra: Mesto se bode z zastavami okrasilo in zvečer razsvetlilo: bakljada in godba po mestu; umetni ogenj. — V nedeljo, dne 7. oktobra: I. Zjutraj budnica po mestu. — II. Ob 10. uri slovesna sv. maša s pridigo v farni cerkvi. (Pri maši bodo peli meščanski učenci.) III. Po maši slovesno odkritje spomenikov na šolskem trgu po sledečem redu: 1. Slavnostni govor. 2. Petje. — IV. 1. uri popoludne slovesni obed v gostilni g. Fr. Gregoriča. — V. Ob 3. uri popoludne tombola pred cerkvijo. (Pri neugodnem vremenu v gostilnici gosp. Gregoriča.) — Za obed (brez plače) plača oseba 1 gl. 50 kr. Kdor se želi obeda udeležiti, naj se oglasi pri odboru do 1. oktobra. — VI. Po tomboli koncert pri g. Gregoriču. — V povečanju slavnosti in v spomen na njo izdali ste se knjižici „Krško in Krčani“ in „Gurkfelder Gedächtnisblätter“. — Cena vsaki knjigi 1 gl. Izvirne slike iste knjige so se še posebej izdale pod naslovom: „Spomin na Krško“, cena 30 kr. —

Nemškutarstvo v Ljubljani. Pred nekoliko dnevi je obhajalo nemško „burševsko“ društvo „Carniola“ v Ljubljani svojo desetletnico, za katero slavnost se slovensko občinstvo niti zmenilo ni. Pangermanski list „Süddeutsche Post“ pa je prinesel obširen popis, naravnost pove, da vse slavje ni imelo drugega namena, ko demonstrirati in izzivati slovensko prebivalstvo. Razni držani govori izvirajo več ali manje iz nedoletnega navdušenja za pangermansko stvar in nimajo tedaj nobene praktične pomembe; nekoliko pozornosti zbudé le večina imen vdeležencev, imena čisto slovenska z nemškim pravopisom, toraj pristni Germani, kakor naši Lahoni pristni Italijani „di sangue puro“. Druga zanimivost te kar-nijske pruske slavnosti je ta, da je znani velinmec c. kr. profesor Binder kot starešina nazdravil družtvu, katero je v naudušenih besedah pohvalil, da deluje v pravem nemškem smislu, kakor so jih bili stari naučili. Vladoval se niti nazdravilo ni, pač so se pele veliko nemške pesmi. Kak duh je sploh vladal v tej ljubeznjivi tevtonski družbi je razvidno iz prisustvojanje družtev kakor „Schulverein, Südmark, Böhmervaldbum“ itd., ki dobivajo svojo podporo iz Berolina z nemškimi markami. Z koalicijo je zrasel krajskim nemškutarjem greben ter zmagovito kličejo: „Noch ist Krain kein verlorenes Land!“ — Kranjski še ni zgubljen! Pri vsem tem pa ti nedorasli fanatiki in v njimi vse nemštvo ne bodo sezidali nemškega mosta od severnega morja do sinje slovenske Adrije. Zato jim je pokor krepka in čvrsta. „Die slavische Wacht an der Adria.“ — Slovanska straža ob Adriji!

Celjsko vprašanje. Nemški nacionalci bi iz Celjskega vprašanja radi naredili veliko državno afero, le da bi imeli izdatno orožje zoper levičarje, in zato je spravljajo pri vsaki priliki na dnevni red. V dalnjem Trutnovu na Českem so nacionalci interperirali posl. Pergelta glede Celja. Ta je rekel, da imajo Nemci nalogo, varovati nemške pravice, ker od vlade nimajo ničesar pričakovati. Govornik je povedal, da so se glede tega vprašanja vršila pogajanja, da pa je le levičarska stranka rekla odločno: ne. Če je slovenska gimnazija potrebna, bodo nemški poslanci rekli, naj se ustanovi v kakem slovenskem mestu, ne pa v nemškem Celju. Če bi se Slovencem ugodilo, bi se s tem kršila koalicija. Če pa bo to povod, zmatrati koalicijo kot razpuščeno, to je vprašanje, katerega ne more rešiti vsak posamezen poslanec. Odločili bodo potem volilci. Pomisliti je samo, da Nemci nimajo večine v parlamentu. Bila je o tej zadevi tudi deputacija Celjskega občinskega sveta na Dunaju predvodjena po županu Stiegerju; oglasila se je v naučnem ministerstvu, a minister Madeyski je ni hotel vzprejeti, ko je izvedel, da je prišla zaradi Celjske gimnazije. Deputacija je potem obiskala levičarske poslance Beera, Siegmunda in Nitscheja in prošila, naj uplijavo na levičarske poslance iz Češke, da bi nastopili zoper slovenske zahteve glede Celjske gimnazije.

Slovenska zmaga na Koroškem. V četrtak, 27. sept. vršila se je nadomestna deželna zborna volitev v kmetijskih občinah okraja Kotiče - Sv. Mohor - Trbiž - Podkloster, pri kateri je dobil kandidat združenih Slovencev in nemških konservativcev Ivan Huber 54 glasov, kandidat združenih nemških nacionalcev in levičarjev, katerega jo z vso svojo silo podpiral nemški Bauernbund pa samo 26 glasov. Konservativni kandidat je toraj vzlic vsemu prizadevanju nasprotnikov zmagal z dosti večjo večino, kakor se je računalo in, kar je posebno karakteristično in za slovensko stvar na Koroškem največje važnosti, dobil je celo več slovenskih kakor nemških glasov. To dokazuje, da se je slovensko prebivalstvo v tem okraju skoro popolnoma oprostilo nemškega varštva in se oklenilo slovenskega programa. Slovenski volilni možje niso bili voljeni samo na podlagi verskega in gospodarskega programa, kateri je Slovencem in konservativcem eden in isti, ampak tudi na podlagi narodnega programa in zato imajo pravico trjati, da zastopa novi poslanec tudi njih narod-

nostne zahteve. Ker so nemški levičarji in nacionalci znali, da propadejo pri volitvi, hoteli so z pritiskom, lokavostjo in objubami svoj cilj doseči; ko so pa prevideli, da ne pomagajo nič, hoteli so z kruto silo poteptati slovenstvo. Napadli so na shodu v Smohorju zbrane Slovence z kamni. Ob pol deseti uri zvečer namreč je vrgel nekdo pest debel kamen v sobano, kder so zborovali. Da ni predsednik takoj hitel k okrajnemu glavarju in izposloval, da so orožniki patrolirali, kdo ve, kaj bi se bilo še zgodilo. Vse pa svedoči, da je bil napad, ki na srečo ni prouzročil nič zlega, namenoma in premišljeno uprizorjen.

Nadomestno volitve za Istrski deželni zbor so razpisane na dan 15. oktobra. Volila se bodeeta dva zastopnika in sicer eden za mesto Piran, drugi za trgovinsko-obrtno komoro v Rovinjo.

Nadškof Zagrebški, dr. Juraj Posilović, rekel je prigodom duhovnih vaj v Krapinskem Toplicah zbranim duhovnikom, da on zahteva od njih v prvi vrsti, da bodo pravi in vrli duhovni pastirji, potem se le se morejo zanimati tudi za javne odnošaje. Ako bodo odgovarjali duhovniškim zahtevam v pravem smislu besede, on se ne bonikdar vtilkal v njih politično mišljenje in morejo biti privrženci stranke, katera najbolj odgovarja njih prepričanju. Pri tej priložnosti se je nadškof najpohvalnejši izrazil o duhovnih Senjske škofije, a ti so v ogromnej večini pristaši stranke prava.

Ljubovna tragedija v Zagrebu. Veliko senzacijo je vzbudila krvava dogodba, ki se je pripetila v hrvatskem glavnem mestu. Gradimir Sviglin, 21leten mladenič, uradnik hipotekarne banke, ustrelil je na šetališču v Zelengaju svojo ljubimko 17letno Slavo Jernjevc, potem pa na domu samega sebe. Bolezen na očel, za katero je zastoj iskal leka, nesrečna ljubezen, največ pa nezdružena prenapetost današnje mladine bili so povodi obupnemu činu. To je razvidno iz zapuščenihi pism nesrečnih dveh žrtev. Sviglin hotel se je ustreliti tudi v Zelengaju, a vseh pet strelav v revolverju se ni izprožilo. Šel je torej v mesto, si oskrbel nove naboje in usmrtil tudi samega sebe. Vzrok temu krvavemu činu je ta, ker se je dekletin oče ustavljal zvezi ljubeče se dvojice, ki bi bila izvestno lahko počakala še par let, da dozori za zakonski stan.

Župnik -- morilec svojega sina. V Moravici v Slavoniji se je dogodil grozen zločin. Prayoslavni župnik Bjorič, pijači udan mož, se je razljutil zaradi neke malenkosti nad svojim starejšim sinom in letel z nabitvo puško za njim na dvorišče. Mlajši sin se je oklenil očetovih nog, da bi ga potolažil in klical: Oče, ne ubij brata! V togoti sproži Bjorič puško na mlajšega sina, ki je obležal mrtev. Orožniki so odvedli očeta morilca v zapor.

Različne vesti.

Bolezen ruskega carja. Kdo si upa razsoditi, ali je življenje ruskega carja v nevarnosti ali ne? Listi prinašajo tako nasprotujoča si poročila, da je vsako domnevanje nemogoče. Gotovo je le, da je car bolan, to prizna oficijelno glasilo ruske vlade in da je bolezen resna svedoči to, da je bil k carju poklican tudi prof. Leyden iz Berolina. „Kreuzzeitung“ javlja, da je postala bolezen tako nevarna, da nastanejo lahko vsako uro resne komplikacije. Z ozirom na te, morda resnične, morda pa tudi pretirane vesti je naravno, da se vprašujejo ljudje: ali bi smrt ruskega carja imela političnih posledic? Sodimo, da ne. Carevič je star 27 let in ima zanesljivih svetovalcev, tako da ni pričakovati, da bi se s carjevo smrtjo premenila smer ruske politike. — A ravno bolezen carjeva je pokazala jasno, kako spoštuje vsa Evropa tega prosvitljenega vladarja. Celo nemško liberalni listi proslavljajo carja Aleksandra III. kot moža zlatega značaja, plemenitega mišljenja in blagega srca ter priznavajo brez ovinkov, da se je miroljubivosti carja zahvaliti v prvi vrsti, da se je ohranil mir v Evropi. Ali ne oblije radečica srma te casnikarske rokovanjače, ko pomislijo, kako se še nedavno temu obrekovali in samučili isto Rusijo z istim vladarjem, kojega sedaj proslavljajo kot angelja mira — sedaj ko se bojé, da bi utegnli priti kdo drugi na njegovo mesto?

Slovensko dobrotvorno društvo se jako zanima za druge Slovane. Sedaj je razpisalo dvoje nagrad 3000 oziroma 1000 rubljev. Prva nagrada je določena za najboljši spis z naslovom „Zgodovina južnih in zapadnih Slavanov od začetka takozvane zgodovinske dobe do l. 1879.“, druga nagrada pa za spis o predmetu „Zgodovina do sedanjega polenženja Malorusov v Galiciji, Bukovini in na Ogerskem v političnem in verskem pogledu“. Spisa je sestaviti v ruskem jeziku ter ju doposlati do 11. maja 1895.

Ogerske škofovske konferencie. Danes teden so se v Budimpešti sešli skoro vsi ogerski katoliški škofje, da se posvetujejo o svojem postopanju glede novih cerkvenopolitičnih predlog. V tej konferenci se je izdal naslednji communiqué: Najprej se je čital dopis kurije primasu Vaszaryu, s katerim se naroča škofom, naj v magnatski zbornici si-

lijo na to, da se premene določbe glede vere otrok iz mešanih zakonov. Episkopat ne bo vzprejel predlog glede svobodnega izvrševanja vere, glede recepcije židov in glede podržavljenja matice niti kot podlago specialne debate, pač pa bo predlagal, naj se kristijanom ne dovoli prestop k židovski veri. Če bi se ta predlog vzprejel, bi se škofje ne protivili načrtu glede vere otrok iz mešanih zakonov. — Zakon o veri otrok je najvažnejši, ker ga je moči le zajedno z načrtom o civilni poroki predložiti v sankcijo, in le če obvelja, se dajo izvesti cerkvenopolitične predloge. — To poročilo ne omeni jedra cerkvenopolitične situacije. Liberalni listi javljajo, da so se škofje tudi posvetovali glede svoje taktike in sklenili, da ne pošljejo posebne deputacije k cesarju prosit, naj cerkveno-političnih predlog ne odobri, pač pa hočejo sestaviti v tem zmislu adresu na cesarja. S tem korakom bi se zaključila akcija katoliških škofov zoper cerkvenopolitične reforme.

Madjarska sofistika. Oficijozni „Pester Lloyd“ je zvil smisel Bismarkovega govora o Poljakih v zaščito madjarske nacionalne politike. Zaslepljencem hoče natvezati, češ, da Italija in Nemčija se niste zanosali zaradi nacionalnosti, ampak zaradi drugih političnih interesov, in da ti interesi državnega obstanka zahtevajo analogno postopanje proti malim narodom, kakor postopa Bismarck proti Poljakom Ergo je brutalna politika Madjarov nasproti nemadjarim narodom opravičena! Vprašanje: Ako zahteva interes države to in to, zakaj pa so Madjari delovali na razcepiljenje našega cesarstva. Ali je cesarstvo močnejše vsled razkrojitve na 2 polovini? Če nima narodnost nič opraviti pri zasnutku države, zakaj so ravno Madjari silili na razkrojitev? Ali zahteva interes monarhije, da morajo ravno Madjari biti na čelu na Ogerskem? Ali sestavljajo Madjari večino na Ogerskem, kakor Nemci v Velikonemčiji ali Italijani v zdruzeni Italiji? Madjari vedejo se v Avstro-Ogerski ravno takó, kakor bi se vedli pruski Poljaki, ko bi se ti hoteli postavljati na čelo Velikonemčiji. Nemčija in Italija ste opravičeni, postavljati se na nacionalno stališče pri državnem ustrojenju; Madjari pa ne, ker so v manjšini na Ogerskem in še v večji manjšini nasproti skupni monarhiji. Avstro-Ogerska je sestavljena drugače nego Nemčija ali Italija: naša monarhija ima različne skupine poprek jednako močnih, zajedno historijskih narodov, in zato tu ni dovoljena tista nacionalna politika, katera se vrši v Italiji ali pruski Nemčiji, in zato se per analogiam nikdar ne dá opravičiti ne germanizatorska politika v tostranski polovini, in ne madjarizatorska politika na Ogerskem. „Pester Lloyd“ zasmeljuje „Gross-Slovenien“ in pa „Gross-Dakorumänien“; ali s svojo sofistiko tukaj ne prodere. In še Bismarck v svojem govoru proti Poljakom kaže izrecno, da je možno z njimi izhajati tam, kjer ni plemstva. Jednako omenja Svico in Belgijo, kjer se razne narodnosti posvetojujejo in sporazumevajo mirno. Avstro-Ogerska pa ima več skupin narodov, ki so poprečno jednako krepki in zajedno historijski narodi. Tu torej ne gre porabljati analogije Italije ali Nemčije v opravičenje potujčevalne politike, in takó prejde Evropa čez sofistiko madjarskih tlačiteljev na dnevni red in bode i nadalje obsojevala madjarsko raznarodovno politiko, kakor jo sedaj uže v obče obsojuje nasproti Romuncem in Slovakom.

Za obče volilno pravo! Po noči med 25. in 26. septembrom so raztrosili na Dunaju ogromno število listkov, s katerimi se tirja splošna in jednaka volilna pravica. Polcija je zaprla 77 oseb. Tudi v Gradcu so v isti noči prilepili na hiše, vrata in table na tisoče radečih listkov z napisom: „Ven se splošnim, jednakim volilnim pravom!“ Na Dunaju so delavci privedli v nedeljo veliko demonstracijo za splošno volilno pravico. Popoldne so se jeli na Ringu zbirati ljudje. Pri parlamentu in pri javnih zgradbah je bilo postavljenih mnogo redarjev. Vojaki so bili konsignirani. Ob 3. uri popoludne so začeli prihajati delavci. Zbralo se jih je nad 15.000 in na dano znamenje začeli upiti „Živelta splošna volilna pravica“ in peti delavsko pesen. Polcija jih je primorala, da so se razšli. Izgredov ni bilo.

Kako je v Avstriji razširjena industrija. Blizu četrti del avstrijskega prebivalstva se živi od industrije, namreč 6.155.510 ljudi; posebej pa: 2.345.415 na Českem, 1.112.499 v Nizji Avstriji; 752.258 na Moravskem; 611.738 v Galiciji; 255.114 v Sleziji; 252.546 na Štajerskem; 224.144 v Zgornji Avstriji; 192.503 na Tisolskem s Predarljsko; 132.261 na Primorskem; 72.604 na Kranjskem; 71.754 v Bukovini; 68.465 na Koroškem; 40.123 na Solnograškem in le 24.166 v Dalmaciji.

Novo iznajdbe Edisonove. Nedavno je razkazoval Edison v svoji delavnici v Novem Jorku nekaterim obiskovalcem svoje najnovejše iznajdbe. Edison se bavi zdaj s tem, da pomnoži z elektriciteto brzino parobrodne plojbe in da ustvari ladjo, ki bi v treh ali najdalje v štirih dneh preplula ocean. Poleg tega je izdelal fotofonograf (grafofon), to je stroj, s katerim se ob ednem prenesu glas in slika govornika ali pevca v daljavo. Konečno misli na električni letalni stroj.

Električna past za muhe je najnovejša iznajdba nekega Francoza. Ko sede muha na visečo ploščo, jo električni tok usmrti in se muha zdrzne v posodico, napravljeno za nabiranje ubitih muh.

Koliko tehta muha? Nek učenjak, ki menda ni imel boljše opraviti, lovil je muhe, da pové svetu, koliko tehta ta nadležni mrčes. Tehtal je 6 muh zajedno in našel, da tehtajo vse 0.0886 grama, toraj jedna povprečno 0.01466 grama, 70 muh jeden gram in na jeden kilogram je treba 70.000 muh.

Narodno gospodarstvo.

Trgatev v Idriji se je pričela. Kakor se iz raznih krajev poročajo, bo de vina letos nekoliko manje, nega lansko leto, a kvaliteta bo izvrstna. Cena moštu je sedaj še precej nizka, ker se v kletih nahaja še mnogo starega vina ter se tudi vnanji kupci do sedaj še niso oglasili.

Trtina uš se je razširila po vseh občinah Tržaške okolice, zatoraj je mestni magistrat prepovedal izvažati trte ali take dele rastlin, po katerih bi se mogla razširati ta uničevalka trsja. Tudi po Vipavski dolini hitro napreduje trtina uš. Zasedli so jo namreč v okraju Kostanjevek v Črniški županiji. Goriško glavarstvo je izdalo potrebne naredbе, da bi se omejila ta nesreča. Govori se, da so jo zasedli tudi v Solkanu.

Iztraka lokalna železnica. Več občin istrskih, ki so najbolj interesovane pri zgradbi istrske lokalne železnice Trst-Poreč-Kanfanar, je sklenilo, naj se pošlje deputacija na Dunaj ki bi skušala doseči ugodno rešitev vršičih se obravnav. Kaj je pa z Vipavsko železnico?

Vino po vsaki ceni. Nasledki nesrečne vinske klauzule pokazujejo se dan na dan pogibelnejši, i to posebno v Dalmaciji, kjer prodaje se vino radi zaostalih davkov eksekutivno. A po kakšni ceni? V Vodica h po trideset kr. hektoliter, v Drnišu, na železniški progi v Spljet in v Šibenik, po — štiri kr. hekto!

Novo vrsto sodov brez dog so izumili na Nemškem. Sod ima cilindrično obliko in je sestavljen iz mnogih skrižema zloženih in skupaj zlimanih tankih koščkov. Po posebni manipulaciji s hidravličnim pritiskom in s parom se novi sodi narede tudi neprodrljivi za pline, n. p. za ogljikovo kislino piva. Novi sodi so mnogo lažji in manj prostora zavzemajo nego stari sodi iz dog.

Štadistika avstrijskega rudarstva. Rudarskemu stanu pripada v Avstriji 381.260 ljudi; posebej pa največ, namreč 177.260, na Češkem; 56.360 v Šleziji; 43.523 na Štajerskem; 31.318 v Galiciji; 31.065 na Koroškem; 8.410 na Kranjskem; 6809 v Zgornji Avstriji; 6231 v Nižji Avstriji; 4197 na Tirolskem s Predarlško; 2346 na Solnograškem; 1916 na Primorskem, 840 v Bukovini in le 143 v Dalmaciji.

Nekaj o kmetiskem prebivalstvu. V Avstriji pripada kmetiskemu stanu 13.149.200 ljudi; posebej pa največ, namreč 6.087.985 v Galiciji, 2.302.609 na Češkem, 1.116.645 na Moravskem, 802.162 na Štajerskem, 642.789 v Nižji Avstriji, 568.522 na Tirolskem s Predarlško, 483.082 v Bukovini, 451.499 v Dalmaciji, 395.041 v Zgornji Avstriji, 393.080 na Primorskem, 355.229 na Kranjskem, 240.679 v Šleziji, 226.018 na Koroškem in 83.860 na Solnograškem. Več kot polovica, namreč 55% prebivalstva je v Avstriji kmetiskega stanu; največ primeroma, namreč 85.5% v Dalmaciji, 77% v Galiciji, 75% v Bukovini, 71% na Kranjskem, po 63% na Koroškem in Štajerskem, 61% na Tirolskem s Predarlško; 56% na Primorskem, 50% v Zgornji Avstriji, 49% na Moravskem, 48% na Solnograškem, 39.5% v Šleziji, 39% na Češkem in le 24% (zaradi Dunaja) v Nižji Avstriji.

I Z J A V A.

Osupel moral sem slišati, da pišem v „Slogi“ in „Vestniku“ zoper nekatere osebe. Za Boga miloga, kaj se še poreče o meni? Pač bi imel pisati zoper marsikatero obrekovalca; a kaj bi to zdalo, če mu jezik ne odgnjije. S kratka: hudo bna je laž, da jaz pišem take reči. Zlodjeva izmišljotina je bila, da sem jaz pisal v „Slov. Narodu“, ko je še izhajal v Mariboru, zoper profesorje tukajšnje preparandje, češ, da sem se maščeval, ker nisem dobil službe profesorja (o tej priliki smem povedati, da je članek spisal g. S. Hočevar, kakor se mi je sam izpovedal v Sezani l. 1873. in me zagotavljal, da sem se imel takoj zbrementiti z njegovim imenom. Laž je nadalje, da meri moja dolga hum. pesem v moji zbirki: Pesmi pod naslovom: Matijče iz Zoran; blizu 400 vrst dolga pesem je sad fantazije in preponosna, da bi koga valjala po prahu). In pa zoper veleč g. Gregorčiča, da sem ne vem kje, pisal v „Slogi“. Jaz vem dobro, da on tega ne more nikakor verjeti, in

to je mi je skoro zadosti. Kakor se mi zahrbtno pisarjenje stedi v dnu srca, tako moram zagotoviti, da sem svoje srce ohranil čisto in nehinavsko v vseh grozah in nevihtah. Da bi se bil izneveril ali se vdal na trnekih visečih vabah, bil bi v boljih razmerah. Nadalje je laž, da sem jaz pisal zoper zgradbo šempaske šole. Gola laž je, ponavljam in to bom trdil vselej, kadar bo zreba. Jaz smatram take stvari kot premalenkostne. Vendar bi bila dobro, da celó vitežki, da bi pravi čerčkar se oglašil in ne pustil človeka na nedolžnem sumu, ki, kakor žalibože skušnja učil, zelo škoduje. Kaj meni mari Vaših ravsov, ki vedno želim, da bi bil mir! Se na nekatere ne umne kritike, kojih pisateljem je še videti mleko na bradi in katerim hodi zato, da se povsod vrivajo in svetijo (ako bi tema svetila!) — ne odgovarjam zaradi miru in pa tudi zato, ker se s strupeno nevoščljivostjo ne pečam rad. Take zelene veje se same ukončavajo po prislovičju, ki vlada v Aziji, da se sveča krajša in manjša dočim gori. Takim obrekovalcem brez šilla in fantazije in smešnim prilikavcem, ki ti ne spišejo deset vrstic, ako ne kradejo misli tu pa tam, in ki niso zmožni se držati italijanskega reka: *Allo sgraziato non si deve far guerra*, in ker ne dadé miru, če tudi nekaj nekrščanski, vendar s humrom, zasolil sem jim v epigramu v zbirki mojih nemških pesem*) in drugih, ki pridejo, ako Bog da, še letos na svitlo, doslovno tako:

„Ich wünscht mir von des Glückes güldnem Rädchen
Ein einsam Häusschen dort in grünen Wäldchen,
Und wo die Vöglein ihre Nestchen bau'n
Mücht' ich ein trautes Weibchen noch erschau'n.
Nicht könnt ich mir ein gröss'res Glück erträumen.
Es fehlte nichts, als dass dort an den Bäumen,
Wenn ich spazieren thäte in der Nähe,
Ich meine bitt'ren Feind' — noch zappeln sähe!

Toliko se mi je konečno p o t o l i k e m obrekovanji in preneseni škodi vendar moralo zvizdeti potrebno, prekoračiti svojo jobsko potrpežljivost in povedati resnico iz oči v oči. „Sloga“ pa in „Vestnik“ sta mi kakor drugi slovenski časopisi. Vem sicer, da dobi dandanes, kdor želi jajca: kamen po glavi. Slavna uredništva pa naj bolje pazijo in naj se ne dadé mistifikovati, da krivda ne pade še na mojo grbo. Še enkrat, jaz nisem onih rečij pisal in se ne bavim z njimi.

V Gorici, 1. oktobra 1894.

Fran Zakrajšek,
b. učitelj c. kr. višje realke,
sedaj priv. učitelj.

*) Se slovenskimi predmeti.

Javna zahvala.

Zavarovalno društvo „Avstrijski Feniks“ na Dunaju mi je točno in vestno izplačalo svoto, katero mi je napravil požar dne 14. augusta t. l., za kar se društvu in njegovemu zastopniku v Gorici javno zahvalim, priporočajoč omenjeno zavarovalno društvo vsem posestnikom.

V Ozeljanu, 28. septembra 1894.

Stefan Spazapan.

Vidilo!
Županstvo v Šempasu.

J. Cernatič,
župan.

Izdajatelj in odgovorni urednik A. m. Obizzi.
Tisk „Prve slov. tiskarne“ A. m. Obizzija v Gorici.

Oglas.

Šolsko leto na tej šoli se začne
z dne 15. oktobra t. l.

Učenci in učenke se sprejmejo pod navadnimi pogoji.

C. kr. pripravljavnica
v Kobariđ-u, 20. septembra 1894.

Vodstvo.

Čej Ivan

gostilničar v ulici Ascoli toči vedno jako dobra domača vina. Postrežba točna in cena primerna.

G. Likar

v Semeniški ulici h. št. 10

prodaja šolske in mašne knjige, sv. podobe, tiskovine za duhovnije in županije, papir in vsakovrstne šolske in pisarske potreščine po najnižjih cenah.

PAULIN EDVARD

v Nunski ulici št 10.

V zalogi ima razne umetne cvetice, nagrobne vence, mrtvaške obleke za otroke, rakve (truge), trakove, voščene sveče itd. Postreže vedno po mogočih cenah.

Udano podpisana usoja se naznaniti p. n. občinstvu, da se je preselila iz dosedanega stanovanja v Nunskih ulicah št. 10 v

Dvorišče sv. Hilarija št. 1
(Corte S. Illario N. 1)

prizemno — nasproti zakristije stolne cerkve.

Priporoča se i dalje na izdelovanje vseh v stroko umetnih cvetic spadajočih izdelkov.

Sprejme istotako naročbe na cerkvene rože (palme i. t. d.) kakor i nagrobne vence, popravlja tudi pokvarjene biserne vence.

Vse po nizkih cenah.

Z odličnim poštovanjem
Karolina Riessner,
izdelovalca umetnih cvetic.

Peter Drašček

v Stolni ulici št. 2, ima bogato založeno štacuno jestvin ter poleg tega prodaja tudi razno tabačno blago. Skrbi, da postreže se svežim blagom. (On prodaja tudi naš list.)

Zaloga Vrhniskega piva

pod vodstvom Joška Rovana v Rabatišči št. 18 prodaja pivo v sodčkih in steklenicah. Ne boji se konkurence ne glede cen in ne glede dobrote piva. Steklenice so napolnjene že v pivovarni na Vrhniki, za kar se rabi le dobro uležano pivo.

Ivan Reja

krčmar „Alla Colomba“ ob velikej vojašnici, na desnem voglu v ulico Morelli, toči domača vina ter ima domačo kuhinjo.

Novič Franc

krojač v ulici sv. Klare št. 6 izvršuje razna naročena dela in prodaja narejeno obleko po jako zmernih cenah.

Franc Povšič

mizar na Šentpeterski cesti št. 9, se priporoči slavnemu občinstvu za razna mizarska dela.

Anton Bortolotti,

kamnosek,

v Gorici ulica Treh Kraljev št. 8,
ima veliko zalogo

nagrobnih kamenov,
mrtvaških spomenikov in žar.

Izdelovalnica v kamenu in marmorju.

Naročbe se izvršijo

točno in po nizki ceni.

Ant. Fon

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Ivan Dekleva

veletržec z vinom
v Gorici

ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina, bela in črna istrijska ter bela dalmatinska.
— Prodaja na debelo. —

Černigoj Jožef

edini slovenski stolar v Gorici, v ulici Morelli št. 31, priporoči se slavnemu občinstvu. Izdeluje nove stolice ter popravlja tudi stare in se ne boji nikake konkurence.

ANDREJ ČERMELJ

na Korenju št. 10

ima prodajalnico jestvilnega blaga, postreže po ceni in dobro. Slovenski rojaki ne pozabite ujega in obiščite ga, ko kaj rabite!

Anton Obidič

čevčar v Semeniški ulici št. 4. se priporoči Slovincem v mestu in okolici zablagohotna naročila.

Peter Birsa,

„Corte Caraveggia“, toči izvrstna domača vina, kakor njegov oče v Rifenbergu in po

Anton Budin

kamnoseški mojster v Mirnem.

Sprejema in zagotavlja kamenotesarska dela do dolgosti 5 metrov, za katero koli stavbo po primernih cenah. Postreže točno in lično. Ima svoj kamenolom.

Naznanilo.

Udano podpisani si dovoljujem uljudno naznaniti č. gg. odjemnikom in drugim, da odprem v

Gospeski ulici št. 9,

dne 8. t. m.

prodajalnica voščenih sveč,
medenega in družega peciva

vse lastnega izdelka,

kakor tudi medu, voseka in družega v to stroko spadajočega blaga.

Naročila bom z istim dnem začel sprejemati in izvrševati tudi v mestu, v moji prodajalnici.

Srčno zahvaljujev se vsem č. gg. odjemnikom za dosedanjo zaupanje priporočam se za nadaljno naklonjenost.

Prizadeval si bodem na vso moč, tudi nadalje povoljno vstrezati.

Z veleštovanjem

J. Kopač,
svečar.

Méd v satovju in rumen vosek knpujem v vsaki množini po tekočih cenah.

Zaradi spremembe prodajalne!

Razprodaja

spomladanskega in letnega blaga
za vsaki stan 25% pod ceno!

Ker zamenj svojo trgovino z drugim podjetjem razprodava vsake vrste blago in izdelane obleke za 25% pod ceno.

Kdor želi kupiti dobro blago po zelo nizki ceni, naj pohiti, dokler je zaloga velika in blago na izbiro.

O kupljenem blagu dobi usakdo potrđilo, katero lahko izroči po svoji volji, kateremu koli društvu z dobrotelnim namenom.

Martin Poveraj izplača potem društvom še 1% dotične svote v društvene namene.

Zaradi spremembe prodajalne!